

Miskolci Integrált Óvodai Intézmény
INŠTITÚCIA INTEGROVANÝ METERSKÝCH ŠKÔL V MIŠKOVCI

3534 Miskolc Batsányi János u. 2.

Telefon, fax: 46-533-400, 533-401.

Adószám: 15766115-2-05; OM azonosító: 028572

E-mail: miovi.vezetoseg@miovi.hu; miovi.elelmezes@miovi.hu; miovi.titkarsag@miovi.hu

Honlap:www.miovi.hu

MISKOLCI INTEGRÁLT ÓVODAI INTÉZMÉNY

DIÓSGYŐRI TAGÓVODÁJÁNAK

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

3534 Miskolc, Árpád utca 4/a

Miskolci Integrált Óvodai Intézmény
INŠTITÚCIA INTEGROVANÝ METERSKÝCH ŠKÔL V MIŠKOVCI

3534 Miskolc Batsányi János u. 2.

Telefon, fax: 46-533-400, 533-401.

Adószám: 15766115-2-05; OM azonosító: 028572

E-mail: miovi.vezetoseg@miovi.hu; miovi.elelmezes@miovi.hu; miovi.titkarsag@miovi.hu

Honlap: www.miovi.hu

A Diósgyőri óvoda

Csemeték

Helyi pedagógiai programja

Adaptáció: a budapesti
mályva integráló-
differenciáló program
alapján

Készítette:

diósgyőri óvoda
nevelőtestülete

Tartalomjegyzék

I. Bevezető	<u>9.</u>
helyzetelemzés.....	<u>10.</u>
a helyi óvodai pedagógiai program alapjai	
filozófiai, pszichológiai, pedagógiai alapok	
a nevelés célrendszere	<u>12.</u>
II. Diósgyőri óvoda helyi óvodai nevelési programjának jellemzői.....	
óvodakép.....	<u>14.</u>
gyermekkép	<u>14.</u>
pedagógusmodell	<u>14.</u>
konpcionális alapelemek	<u>15.</u>
az óvodai tevékenységeket integráló-differenciáló nevelési rendszer	
<u>17.</u>	
III. A nevelési folyamat dokumentálásának módja	<u>29.</u>
a pedagógiai munka ellenőrzési, értékelési koncepciója	<u>29</u>
óvodánk ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszere	<u>29.</u>
.....	<u>31.</u>
IV. Az óvoda szervezeti és működési rendje	
tárgyi feltételek	<u>32.</u>
az óvoda működési rendje, az életrend megszervezése	
az óvoda kapcsolatrendszere	<u>32.</u>

„én én vagyok
magamnak,
s néked én te vagyok,
s te én vagy magadnak,
két külön hatalom,
s ketten mi vagyunk,
de csak ha vállalom.”

(radnóti miklós: kis nyelvtan)

I. Bevezető

A diósgyőri óvoda helyi óvodai nevelési programja a mályva integráló-differenciáló óvodai program filozófiai, pszichológiai, pedagógiai alapelveit valló, e program egészét részadaptációs anyagként feldolgozó nevelési program.

Az óvoda nevelőközössége több mint két évtizede ismerkedett meg a mályva óvoda alkotóközösségének munkájával, annak elméleti és gyakorlati újszerűségével. A nevelőtestület több éves fejlesztő-, szervezőmunkával elsajátította és a napi gyakorlatba építette azokat a koncepcionális alapelveket, amelyek elméleti és gyakorlati alappillérei a mályva integráló-differenciáló programnak.

Legfontosabb célunk a játék szerepének, időtartamának, terének, eszközeinek, bővítése, növelése.

Folyamatos feladatunk a gyermekek egyénenkénti megismerése, fejlődésük nyomon követése, elősegítése, személyiségük kibontakoztatása.

Nevelési gyakorlatunk során kikristályosodtak mindazok a szervezeti keretek és formák, melyek a játék a gyermekek minden tevékenységét játékból indítjuk s oda is térünk vissza, miközben elvégezzük a soron következő gondozási teendőket, s kiküszöböljük a fölösleges várakozási időt.

A csoportok kialakításakor szorgalmazzuk a családi jelleg, illetve az osztatlan csoportok létrejöttét, de teret biztosítunk másfajta szülői igényeknek is.

Pedagógiánkban jelen van a tevékenységek és foglalkozási tárgyak koncentrációja, s hatékonyan valósul meg a kötetlen foglalkozások tartalmi integrációja, úgy hogy egy-egy tantárgy-pedagógia kiemelt szerepe kerül előtérbe.

Miskolci Integrált Óvodai Intézmény
INŠTITÚCIA INTEGROVANÝ METERSKÝCH ŠKÔL V MIŠKOVCI

3534 Miskolc Batsányi János u. 2.

Telefon, fax: 46-533-400, 533-401.

Adószám: 15766115-2-05; OM azonosító: 028572

E-mail: miovi.vezetoseg@miovi.hu; miovi.elelmezes@miovi.hu; miovi.titkarsag@miovi.hu

Honlap: www.miovi.hu

A gyakorlat tapasztalatai alapján az adott társadalmi környezetből érkező gyermekek szükségleteit, az infrastrukturális lehetőségeket és szolgáltatási feladatokat figyelembe véve, az óvoda speciális foglalkoztatásait is beépítve készült el helyi programunk.

Az elkészült dokumentáció nevelési alapelvek rendszerezésével, irányelvek jelölésével, szabályozással kívánja segíteni az óvodapedagógusok munkáját.

Helyzetelemzés

A diósgyőri óvoda 1973-ban épült Miskolcon a Diósgyőri lakótelep első óvodájaként. Intézményünkben jelen vannak mind a szélsőséges, szociálisan halmozottan hátrányos körülmények között élő gyermekek, de megtalálhatók a társadalmilag stabil helyzetben lévő, jól szituált családok gyermekei is.

Programunk kidolgozása során a jelenlévő társadalmi különbözőség igényeit, elvárásait vettük figyelembe és alakítottuk ki programunkat.

Óvodánk a Diósgyőri lakótelep két házsora között helyezkedik el. A rendszerváltást követően az addig kétkeresős családokat egyfelől elszegényedő, másfelől hirtelen meggazdagodó családok váltották el. Az előbbieket esetében a gondozás, a nyugodt biztonságos feltételek megléte, az utóbbiaknál a szocializáció erősítése a kiemelt feladatunk.

Az alapító okiratunkban rögzített alaptevékenységek összhangban állnak a nevelőtestülettel közösen készített, szükségletekre épülő csemeték helyi óvodai nevelési programunkkal, ami alapja személyiségfejlesztő munkánknak, tartalmazza humanista nevelésfilozófiánkat és gyermekközpontú.

Óvodánk, mely 8 csoporttal működik, szakmailag önálló, felvállalja a családi nevelés kiegészítését, segíti a gyermekek sokszínű személyiséggé érlelését, a hátrányok kiküszöbölését, az iskolai beváláshoz szükséges képességek megalapozását, a minél teljesebb ismerettár kiépítését.

Nevelő-fejlesztő munkánkban hangsúlyozott:

- A gondozás, szocializáció;
- A játékközpontúság;
- Az élménypedagógia;
- A minél teljesebb komplexitás;
- A fejlesztő differenciálás.

A pedagógiai munkát segíti, és teljesebbé teszi:

- A waldorf-jellegű pedagógiai tevékenység;
- A tartásjavító és fejlesztő torna;
- A környezetvédelmi nevelés;
- Az ügyes kezek kreatív foglalkozás;
- A hitélettel való ismerkedés;
- A kulturális és sport rendezvényeken való részvétel;
- Az intenzív logopédiai képességfejlesztő terápia csoportban és egyéni szükséglet, előzetes felmérés szerint logopédus segítségével;
- Valamint az egészségügyi szűrővizsgálatok.

Speciális fejlesztést igénylő gyermekek — térítés ellenében — külön foglalkozásokon (dzsúdó, tánc, úszás, idegen nyelvvél való ismerkedés) vehetnek részt, alaptevékenységet kiegészítő

programok keretében, melyek a szülők igényei alapján szerveződnek, ugyanakkor a hop alapelveivel megegyeznek.

Az óvoda színes életrendjében helyet kapnak:

- Kirándulások;
- Ünnepek, megemlékezések;
- Hagyományos rendezvények;
- Nyílt napok;
- Társintézményekkel közös programok.

Óvodánk arculatát azok a lelkes, új utakat kereső, pozitív beállítódású, megújulásra kész, kreatív gondolkodású, nevelni tudó és akaró óvodapedagógusok határozzák meg, akik hisznek a gyermekek nevelhetőségében és tudatosan aktív nevelőmunkájukkal képesek a program megvalósítására, folyamatos, mérhető, értékelhető pedagógiai folyamatok ellenőrzésére, szükségletek esetén jelentkező módosításokra.

A program megvalósítását segítik az alábbi erőforrások:

Szellemi erőforrások

- Nevelni akaró, tudó magasan kvalifikált, speciális ismeretekkel bíró nevelőtestület
- Waldorf iskola, általános iskolák visszajelzései
- Támogató önkormányzat
- Mályva szakmai egyesület

Anyagi erőforrások

- Költségvetés
- Sikeres pályázatok
- Alapítványok
- Szülői támogatás
- Bevételt hozó rendezvények
- Többlétszolgáltatások bevételei
- Önkormányzati képviselői támogatások

Tárgyi feltételek

Csoportszobáink tágasak, világosak, jó beosztásúak, rendelkezésre állnak a szükséges szociális helyiségek. A gyermekcsoportokhoz tartozó járulékos helyiségek is jól szolgálják a gyermekek nyugodt körülmények között történő nevelését, gondozását.

A nevelőmunkát segítő eszközök, felszerelések, játékok, szemléltetőeszközök megléte kielégítő, részben megfelel a program eszközszerének. Ehhez jelentős mértékben hozzájárul az óvónők, egyéb személyzet önfeláldozó gyűjtőmunkája, ötletessége, kreativitása, a jobb körülmények között élő szülők, az alapítványok segítő jelenléte.

Játszóudvarunk felújítása 2003-ban megtörtént. Rendezettségével biztosítja a játékhoz, a szabad mozgáshoz szükséges, ideális feltételeket valamennyi csoport számára, így az a hop követelményeinek megfelel.

A helyi óvodai pedagógiai program alapjai

Programunk követi az óvodai nevelés országos alapprogramjának irányvonalát, igazodik az óvoda funkcióihoz, társadalomban betöltött szerepéhez, kialakult hagyományaihoz, értékeihez.

Óvodánk arculatát azok a nevelni tudó és akaró óvodapedagógusok határozzák meg, akik hisznek a gyermekek nevelhetőségében és tudatosan aktív nevelőmunkájukkal a programot megvalósítják.

Óvodai nevelésünk középpontjába a gyermeket és önmagunkat állítjuk.

Filozófiai, pszichológiai, pedagógiai alapok

Nevelésfilozófiánk a humanizmus, ami magában foglalja:

- A minket körülvevő világ megismerését, formálását;
- Az ember szeretetét; együttműködő, elfogadó, segítőkész személyiség alakítását.
- Az egyén és a közösség helyes értelmezését.
- Az egyenlő hozzáférés biztosítását.

Pszichológiai alapja a humanisztikus pszichológia, amelynek elvei:

- A gyermek megismerése, megértése, elfogadása;
- A gyermek alapvető szükségleteinek kielégítése, adottságaik, képességeik kifejlesztése;
- A nevelést befolyásoló problémák felismerése, hangsúlyozása a különböző pszichológiai problémákkal szemben.

Pedagógiai alapja olyan humanista nevelésfilozófia, amely gyermekközpontú.

A nevelés célrendszere

A nevelés tartalma

A program személyiségértelmezése nevelésközpontú, amely a gyermek életkori és egyéni sajátosságaiból fakadó személyiségjellemzők közül a biológiai és a kulturális szükségletet tekinti elsődlegesnek. Az óvodában folyó nevelés értékrendjét a célrendszer határozza meg, amelyet a nevelés folyamatában az egyén és a közösség fejlődését, fejlesztését egyaránt szolgáló integrálás és differenciálás segít elő. A gyermekek saját életvezetését szolgáló erkölcsi értékek a játékba koncentrálnak tevékenységekben és a foglalkoztatás szervezeti keretei között realizálódnak.

Nevelési célok

- Olyan szeretetteljes ember jellemének megformálása, aki harmonikus, szabad, felelősséget vállaló, önálló, kezdeményező, érdeklődő, sokirányú, kritikus, építő, segítőkész, ugyanakkor képes választani.

- Az iskolai beváláshoz szükséges képességek megalapozása, minél teljesebb ismerettár kiépítése.

Nevelési feladatok

- Olyan életszerű családi körülmények, környezeti feltételek kialakítása, amelyben az egyén és a közösség által végzett tevékenységek feltételei biztosítottak.
- A tapasztalat és ismeret helyének pontos kijelölése, az újraalkotás és továbbfejlesztés lehetőségének megteremtése.
Különböző tevékenységek feltételeinek biztosítása (idő, hely, eszköz).
- Egymás megértésén, tiszteletén alapuló magatartás alakítása.
- Játékba integrált műveltség tartalom feldolgozása, képességek fejlesztése sokszínű formában.

A nevelés alapjai

Az óvodánkban folyó színvonalas nevelőmunka elengedhetetlen feltétele a meleg, biztonságot nyújtó családi légkör, ahol a gyerekek jól érzik magukat a sokféle tevékenység közül szabadon választva, s azt élményszerű játéknak tekintik, melyben az óvodapedagógus és a gyerekek harmonikusan együttműködnek, miközben egyre jobban kiteljesedik a pozitív tulajdonságokban gazdag személyiség.

A nevelés alapja nem nélkülözheti a gyermekek biológiai, kulturális és lelki szükségleteit:

- Elfogadás, megértés, szeretet, másikhoz odafordulás, mely segíti megőrizni a gyermek identitását.
- A biztonságot, érzelmi védettséget szolgálja a csoportszoba otthonossága, megfelelő játéksituációk biztosításához, azok önálló, esztétikai szempontokat sem nélkülöző átalakíthatósága.
- Az igényt az elismerésre, az óvodapedagógus általi pozitív megerősítésre, ami jó irányban alakítja a gyermekek önértékelését.
- A gyermeket körülvevő világ megismerése iránti igény felébresztése, mely felfedezhető, alkotó tevékenységre inspirál s az óvodáskor végére képessé teszi őket a felfedező tanulásra.
- A felnőttől való fokozatos elszakadás, önállósodás során megtanulja a gyermek, hogy cselekedetei másokat pozitív vagy negatív értelemben befolyásolnak.

Szabályok-szokások

Nevelési feladataink hatékony megvalósítása, valamint a biztonság megteremtése csak jól rögzült szabály és szokásrendszerek megléte esetén valósulhatnak meg.

A nevelés módszerei, eszközei

Módszerek:

- Az egyén és a közösség differenciált és integrált összhangjának megteremtése;

Miskolci Integrált Óvodai Intézmény
INŠTITÚCIA INTEGROVANÝ METERSKÝCH ŠKÔL V MIŠKOVCI

3534 Miskolc Batsányi János u. 2.

Telefon, fax: 46-533-400, 533-401,

Adószám: 15766115-2-05; OM azonosító: 028572

E-mail: miovi.vezetoseg@miovi.hu; miovi.elelmezes@miovi.hu; miovi.titkarsag@miovi.hu

Honlap:www.miovi.hu

- A tevékenységek, foglalkozások koncentrációja;
- A közvetett irányítás előtérbe helyezésének nevelési eljárásai;
- Szervezeti keretek és formák fokozatos bevezetése.

Eszközök:

- Sokféle anyag, eszköz és kellék, amelyeket a gyerekek sokféle funkció szerint használhatnak;
- Speciális fejlesztésre szolgáló eszközök;
- Olyan eszközök és anyagok, amelyek a gyermekek napi életében nem fordulnak elő;
- Mindazon személyi tényezők, amelyek a gyermekek cselekedeteit, tevékenységeit pozitívan befolyásolják.

A nevelés szervezeti keretei, formái

- Házirend, hetirend, napirend;
- Ünnepek, ünnepi alkalmak;
- Különböző összetételű csoportok;
- Integrált tevékenységek, foglalkozások;
- Speciális foglalkoztatás.

A diósgyőri óvoda helyi óvodai nevelési programjának jellemzői

Óvodakép

A diósgyőri óvoda épülete 240 kisgyermeket befogadni képes típusépület. Óvodánk, mely szakmailag önálló, felvállalja a családi nevelés kiegészítését, segíti a gyermekek sokszínű személyiséggé érlelését.

Óvodánkban jelen vannak mind a szélsőséges, szociálisan halmozottan hátrányos körülmények között élő gyermekek, mind a kiemelkedően jól szituált családok gyermekei. Sajátos szervezeti kereteink között jól integrálódik-differenciálódik az előbbieket nevelése során az óvó-védő, ellátó-gondozó, az utóbbiaknál viszont az érzelmi és szociális, illetve valamennyiüknél a nevelő-személyiségfejlesztő funkció.

Az egyenlő hozzáférés pedagógiai elve alapján végezzük munkánkat.

A nevelés hatékonysága érdekében segítő-együttműködésre törekszünk a különböző helyi, társadalmi, művelődési, egészségügyi, gazdasági és egyéb szervezetek képviselőivel.

Feladatunknak tekintjük, hogy fellépjünk minden olyan „szolgáltatással” szemben, amely az óvodás gyermek testi, szellemi, szociális, érzelmi fejlődését megzavarhatja vagy veszélyeztetheti.

Gyermekkép

Programunk a 3 – 7 éves korú gyermekek sokoldalú fejlődéséhez igyekszik biztosítani a feltételeket, s személyiségük kiteljesítésére törekszük.

Programunk a nevelés középpontjába azt a gyermeket és óvodapedagógust állítja, aki autonómiáját megőrizve, gyermektársaival és a felnőttekkel alkotóan tud együttműködni, s a szabályokhoz igazodva szabadon választani, rendelkezik elfogadó, segítő, együttműködő személyiségmutatókkal.

- Önként vállalt kapcsolatairól, azok rendjéről élményszerű tapasztalatainak, ismereteinek feldolgozási módjairól, azok eszközigényéről, segítségigényéről.

Az óvodapedagógus, aki ugyancsak a nevelés középpontjában áll, egyszerre modell és példakép a gyermekek előtt, ezért indokolt, hogy ismerje:

- Az adott csoportba járó gyermekek életkoronként és egyénenként eltérő biológiai, lelki, kulturális szükségleteit;
- Az adott csoportba járó gyermekek képességei, tulajdonságai, fejlődése különbözőműveltségi területekenként is egyenetlen;

- Az adott csoportba járó gyermekek fejlődését nyomonkövetve, szükségleteknek megfelelően figyelemmel kísérve, feltételeket, tapasztalatszerzési lehetőségeket biztosítva differenciáltan fejleszti, gazdagítja a gyermeket.

Pedagógusmodell

Programunk szerint az óvodapedagógus számára a vállalt szerep egyet jelent:

- Olyan feltételek meglétével, mely kedvez az érzelmi kötődések kialakulásának, megerősítésének.
- A különböző szociokulturális helyzetű családokból érkező gyerekek iránti szeretnitudással, másság iránti toleranciával és elfogadással.
- Az átlagos, ill. Az attól eltérő képességek korrekciójával, speciális és differenciált fejlesztésével.

Az óvodapedagógus, mint mintakövető modell az alábbi tulajdonságokat, személyiségjegyeket birtokolja és juttatja kifejezésre:

- Gyermekkel szemben szeretetteljes, rájuk figyelő, együttérző, kreatív, fejlődést szolgáló magatartást, probléma- és feladatérzékenységet;
- Megismerve fejlesztés tudatosságát, a pedagógiai-pszichológiai ismereteken, gyakorlati jártasságon alapuló óvodai szakértelmét, önmaga továbbfejlesztésének igényét, szervezőképességét;
- Tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét.
- Testi-lelki harmóniáját, etikus és esztétikus magatartást minden helyzetben;
- Társadalmi környezetével szemben tisztelet megadását, a rábízott gyermekek fejlesztését szolgáló értékek, normák közvetítését.

Koncepcionális alapelemek

Folyamatosság

Az egymást követő napirendi szakaszok játékba integrált, a gondozási tevékenységekkel összekapcsolódó szervezeti kerete-formája.

Feltétele és differenciált lehetősége annak, hogy a gyermekek a meglévő fejlettségi szintjükről egyéni tempójukban haladjanak, fejlődjenek. Cselekvéseikhez, tevékenységeikhez elegendő idő, hely, tér, eszköz álljon a rendelkezésükre.

Az óvodapedagógus a gyerekek és a csoport ismeretében a biztonságot nyújtó és cselekvésre ösztönző helyzetekbe differenciáltan bekapcsolódik, ha szükséges, segítséget nyújt, továbbfejleszt.

A gyereke ismerik a nevelési folyamat szabályait, és személyiségüktől függően — az időhatárokhoz igazodva — betartják azokat.

A folyamatosságban növekszik a játék szerepe, lehetősége. Láthatóvá válik az egyén, mint individuum. Létrejöhetnek azok a társas és emberi kapcsolatok, amelyekben a gyerekek szociális értékrendje kialakul.

A folyamatosság, mint szervezeti keret-forma, mindenféle bontásban és koncepcióban, részlegesen vagy teljes egészében a napirendi folyamatra kiterjesztve önmagában is alkalmas. Alapja és szükségszerű szervezeti kerete az osztatlanságnak, a koncentrációnak és a specializációnak is.

A folyamatos napirend szervezése:

- Figyelembe veszi a gyerekek biológiai szükségleteit, tempóját a fejlettség különböző szintjét és az intimitást.
- Segíti a gyerekek bioritmusának stabilizálódását és a tevékenységek önálló gyakorlását.
- Nyugodt légkört eredményez, nincs stressz, sürgetettség, várakozási idő.

Osztatlanság

A különböző életkorú, nemű és fejlődésű, — fejlettségükben műveltségi területenként és azokon belül is — egymástól eltérő gyerekek integrált és differenciált nevelése.

Alapja a folyamatosság, amely osztatlan csoportban a teljes napirendet átfogja úgy, hogy a gyerekek önértékelését, énképük kialakulását szolgálja. Olyan széleskörű érzelmi-társas kapcsolatrendszer, amelyben a testvérek, rokonok, barátok, ismerősök egy csoporton belül együtt maradhatnak.

Az utánpótlás, a modellkövetés lehetőségei megvalósulhatnak. A gyerekek és a felnőttek kölcsönös, egymásra ható szocializációja érvényesülhet. Létrejöhet az egyén, a társak és a csoportok szociális viszonyulása: alá-, mellé-, fölérendelt szerepekben.

Az osztatlan szervezésű csoport megoldást jelent a lassabban érő és fejlődő gyerekek 1–4 évig tartó óvodai nevelésében. Mindehhez elégséges időt és érzelmi biztonságot nyújt.

Az iskolába távozók helyére évenként különböző korú gyerekek érkeznek. Változik a csoportok összetétele, a gyermekek más helyzetekbe kerülnek. Régi és új társaikkal az egyéni státuszuk, szerepeik is megváltoznak.

A még óvodában maradó gyerekek számára, akik azonos korú társaikkal nem mehetnek tovább az iskolába, a státusz- és szerepváltozás nem jelent megrázkódtatást.

Az osztatlanság kedvező környezeti feltételeket teremt az érzékszervi-, az értelmi-, a beszéd- vagy más fogyatékossgot mutató gyerekek képességeinek csoporton belüli integrált és egyénekenként differenciált speciális fejlesztésére.

Szükségtelen az osztatlan csoportok kor és fejlettség szerinti különválasztása. Az óvodapedagógusok számára megoldást, a gyerekek számára eredményt az egyénekenként differenciált feladatátadás és értékelés jelent.

Koncentráció

A tevékenységek és a foglalkozások játékban koncentrálnak szervezeti kerete-formája, amelyben az egymással belső összefüggésben álló műveltségi területek ötvöződnek és a tevékenységekbe integrálódnak.

Az egészséges életfeltételeket megteremtő gondozás a napirend teljes folyamatát összeköti a játékból kiinduló és oda visszatérő tanulással és a munkajellegű tevékenységekkel. Igazodik a gyerekek biológiai szükségleteihez, önállóságuk, képességeik szintjéhez. A játék elégséges időt, megfelelő teret és eszközöket kínál ahhoz, hogy a gyerekek tapasztalataikat, élményeiket, ismereteiket különböző helyzetekben feldolgozassák.

Az óvodapedagógusok által tervezett-szervezett, kapcsolódásokat tekintve kötetlen foglalkozások témacentrikusak, tartalmilag differenciálódnak úgy, hogy közben egy-egy foglalkozási tárgy domináns szerepét erősítik.

Az óvodapedagógus feladata, hogy a foglalkozások az alacsonyabb szintről haladjanak a magasabb szintek felé. Közben arra is ügyel, hogy ne a gyerekek életkorát, hanem a gyerek és a csoport fejlettségi szintjét vegye alapul.

A foglalkozások játékos jellege lehetővé teszi, hogy a különböző életkorú és fejlettségű gyerekek akkor kapcsolódjanak be, és addig vegyenek részt a foglalkozáson, ameddig erre motiváltak és képesek.

Az adott témakörök tárgykörönkénti feldolgozása egyénenként, párokban vagy kisebb csoportokban is lehetséges.

Specializáció

Az integrált és specializált nevelést felvállaló program a fejlődés-fejlesztés és a nevelés egységét a céltudatosan megszervezett támogató környezettel, az életkori szakaszokhoz és a gyerekek fejlettségéhez illeszkedő cselekvési módokkal, eszközökkel szolgálja. A mindi koncepcionális alapelemei által létrejövő nevelési folyamatban a gyerekek differenciált megismerése elvezeti az óvodapedagógust ahhoz a meggyőződéshez, miszerint nincs két fajta ember (sérült és ép), csak változatos tulajdonságokkal rendelkező emberek vannak, akiknek emberhez méltó bánásmódra van szükségük.

Az óvodai tevékenységeket integráló-differenciáló nevelési rendszer

Játék

A kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége és az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze és a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete.

Célunk: a gyerekek által önként kezdeményezett játék elősegítése, melyben fejlesztési feladatokat alkalmazva tág lehetőségkeret biztosított valamennyi gyerek számára, hogy a szabadon választott tevékenység közben elsajátítsák, gyakorolhassák mindazon funkciókat, melyek segítik fejlődésüket, kiteljesítik személyiségüket.

A fejlesztés tartalma:

A játék az óvodás gyermek élet-megnyilvánulásának egyike, olyan alaptevékenység, amely nevelési eszköz, módszer és szervezeti keret-formaként is alkalmazható. A nap egészét betöltő játékban tapasztalatszerzés, ismeret és élményfeldolgozás kap teret. Benne a gyermeket érzelmi hatások érik, s ezek alakítják szociális magatartásukat. Alakuló modellképük követését segítve aktív, alkotó, kitartó, elfogadó-segítő, derűs, harmonikus, szeretetteljes személyiséggé formálódnak. Olyan kapcsolatteremtési lehetőség, ahol a társas és személyi kapcsolatok, kommunikáció és metakommunikáció permanens fejlődő és fejlesztő hatással érvényesül.

A játék nevelőereje három irányból közelíthető meg:

- A játék értelmezése szempontjából,
- A gyerek oldaláról,
- Az óvodapedagógusok játékkal kapcsolatos szemléletmódja alapján.

A játék:

- Nevelési eszköz, a gyermekek alap- és fejlesztő tevékenysége;
- Időkerete a folyamatos napirendnek, mozgástere gyermeknek, óvónőnek;
- Gyűjtőhelye a játékban felhasznált eszközöknek, tárgyaknak, anyagoknak;
- Kísérletezési, megismerési, élményszerzési, kapcsolatteremtési színtér.

Feladataink:

- A tapasztalatszerzés és ismeretgyarapítás lehetőségeinek megteremtése
- Tudatos tervező- és szervezőmunkával alakítja a játék alapfeltételeit (hely, idő, eszköz)
- A gyerekek életrendjében megfelelő teret, időt biztosít a játékokra, lehetőséget teremt a motivációra, amely az építőjátékokat, barkácsolást, dramatizálást, bábozást, dalos játékokat, társasjátékokat, csoportszobában és szabadon szervezett szabályjátékokat érteti. Megteremti mindazon feltételeket, melyek során természetes anyagokkal játszhatnak (víz, homok, kavics)
- Gondolatban és írásban felkészül arra, hogy a játékba integrált tanulás témái mely műveltségi területeken belül és milyen tartalmi megközelítésben kerüljenek feldolgozásra.
- Megkülönböztetett figyelmet szán a játékfajták integrációjának és differenciálódásának rendjére.
- A vizuális tevékenységeknek állandó helyet alakít, azok ötlet és eszköztárát gyarapítja.
- A fejlesztő játékokat megfelelő alkalom és időkeret formájában alkalmazza.
-
- Alapos szervező és tervező munkával készül fel a játékba integrált tanulás irányítására:
  - › A témarendezés
  - › Anyagkiválasztás, eszköz-előkészítés
  - › A gyermekek képességeinek, neveltségi szintjének alapos felmérése
  - › Jól ítél időben segítse a motoros, szenzomotoros, verbális, szociális fejlődést.
- Figyelemmel kíséri a csoport társas kapcsolatainak alakulását.
- Játékvezetése a gyermekek alapos ismeretén és a játék jellemzőinek tudatos elemzésén alapuljon:

- › Tiszteletben tartja az önkéntességet, szabadságot, ami nem jelenti a gyermek magára hagyását;
- › Önállóságot, kezdeményezést, kreativitást;
- › Szabályok betartását s az adódó konfliktusok feloldását.

Az óvodapedagógus felelőssége, fejlesztő tevékenysége meghatározó jelentőségű a nevelés folyamatában.

Figyelembe veszi, és alkotóan felhasználja a gyógypedagógusok által gyermekenként differenciáltan javasolt speciális fejlesztést biztosító fejlesztő játékokat, melyek a másság kiküszöbölését, problémák megelőzését szolgálják.

A fejlődés jellemzője az óvodáskor végére:

Önállóan képesek játékhelyzetek létrehozására, játékhoz szükséges eszközök elkészítésére, kombinálására.

Játék közben megtanulnak alkalmazkodni a maguk alkotta szabályokhoz, miközben érzelmi kötődések, baráti kapcsolatok is kialakulnak.

Igényükké válik a szellemi erőfeszítést feltételező, szabályokat betartó, ügyességet, társak együttműködését igénylő különféle — kritikai érzéket, együttműködési képességet, közösségi magatartást is megerősítő — játék.

Gondozás

A gyermek egészséges életrendjét, folyamatos napirend szervezésével teremthetjük meg. Így nyílik lehetőség a gondozási műveletek differenciált fejlesztésére, a gyermekek egyéni szükségleteinek megfelelően, kellő nyugalomban, testi-lelki harmóniában.

A gyermekek egészséges életmódjának megalapozását e gondozás szervezeti keretei, formái teszik lehetővé. Benne biológiai, fiziológiai szükségleteiket elégítik ki, kulturhigiénés szokásaik alakulnak.

A gondozás integrálódik az óvodai élet minden tevékenységterületéhez, s ezzel nevelő hatása még teljesebbé tehető. A nevelő hatást befolyásolják még: az óvoda helyi sajátosságai; az óvodai és családi életrend, szokásrend harmóniája; az óvodai napirend szakaszainak rugalmassága; az óvoda házirendjének, a csoportok heti rendjének, a napi életet ütemező rendnek szinkronja.

Táplálkozás, étkezés

A gyermekek étkezése egy adott időkereten belül, szükségleteinek és tevékenységének megfelelően szabadon választható.

A korán és éhesen érkezők miatti reggeli és uzsonna az önkiszolgálásra épül, erősítve az önállóságot.

A déli étkezés alkalmával végeznek naposi feladatokat a gyerekek. Természetes légkörben, kulturált étkezési szokásokat gyakorolva, az étkezés időtartamát, étkezőtársakat önállóan

választva fejlődik a gyermekek étkezési kultúrája. A felnőtt differenciáló, segítő, példát mutató, derűt és esztétikumot sugárzó magatartása biztosítja a gyermekeket fejlesztő rendet.

Tisztálkodás, testápolás

A folyamatos napirend lehetőséget ad a gyermekek különböző higiénés szokásainak felmérésére, megfelelő segítségnyújtásra. A tevékenység biológiai szükséglete, intimitása, bizalmas jellege szükségessé teszi a jó szervezést (kellő idő, szeparáltság stb.). Annak helyes megítélését, hogy a családból hozott szokásrend milyen kiegészítésre, korrekcióra szorul a gyermeknél.

Pihenés, alvás

A gyermeki szervezet bioritmusában szükséglet a pihenés, alvás. Ennek időtartama nem meghatározható. Az óvodapedagógus jó szervezéssel teremtse meg a pihenéshez szükséges teljes és kellemes nyugalmat, s abban kapjon helyet, a kevesebb pihenést igénylők differenciált foglalkoztatása, aktív pihentetése.

Öltözködés

Az öltözködés rendjében is teret kap a folytonosság, ezzel segítheti az óvodapedagógus a figyelmesebb, nyugodtabb, önállóbb differenciálásnak jobban lehetőséget adó feladatmegoldást. A tevékenység gyakorlása sokféle személyiségjegy fejlesztését segíti.

Munkajellegű tevékenységek

A konkrét feladat végzésére irányuló tevékenységeket játékként kell, hogy átéljék a gyerekek. A szabad játék és a sokpólusú tapasztalatszerzés lehetőséget ad munkajellegű tevékenységre. A munkajellegű feladatok integrálása, megfelelő rendű differenciálása lehetőséget ad a gyermeknek ismeretei, képességei ellenőrzésére, az együtt, egymásért ténykedésre, feladatmegosztás megítélésére.

A közösségi kapcsolatok, a kötelesség teljesítés eszköze, saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

Tevékenységterületek

A naposság időtartamában, feladataiban beszűkül amellet, hogy illeszkedik a folyamatos napirend kereteihez, formáihoz.

A csoport-közösségért végzett naposi tevékenység az ebédhez kapcsolódik:

- A naposi teendők az ebéd csoportba érkezésével kezdődnek, amikorra felnőtt (óvodapedagógus, dajka) felügyelet mellett a gyerekek elvégezték az egészségügyi műveleteket;
- Inkább jutalom, mint kötelezőség a gyermekek számára, ügyelve a szabályok betartására, a megfelelő evőeszközök hiánytalan és esztétikus elhelyezésére.

A mintakövetés fontosságára tekintettel, a felnőttek (óvodapedagógus, dajka) együtt ebédelnek (felváltva) a gyermekekkel.

Tanulás

Az egységes nevelési folyamatban az óvodai tanulás alapjai azok a tevékenységek, amelyekben a gyermekek élnek az óvodában. Azok a tapasztalatok, amelyeket szereznek, s amelyek elősegítik a világ megismerését. A játék egésznapos folyamatában spontán vagy szervezeten integrálódott tevékenységek a tanulás szervezeti keretei, formái. A felfogásban a tanulás nevelési alapelve és módszere a játékosság. Ezen belül juthat el a gyermek a meglévő tudásszintjéről különböző képességek szerint más-más tempóban haladva a lehetséges és várható szintre.

A tanulás lehetséges formái:

- utánzásos, minta és modellkövetéses magatartás és viselkedés tanulás (szokások alakítása)
- spontán játékos tapasztalatszerzés
- cselekvéses tanulás
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés.
- gyakorlati probléma megoldás
- kezdeményezett formában történő tanulás

A játékos tanulás tartalmazza:

- A tapasztalatok gyűjtését;
- Az ebből származó ismeretek alkalmazását elősegítő műveletek tanulását;
- A pszichomotoros készségek gyakorlását;
- A tanulás elemi szintű technikájának megismerését;
- A gondolkodás képzeti, elemi, fogalmi használatát;
- Elemi és szociális viszonyulások, szokások, magatartásformák megismerését.

A gyermekek tanulásának folyamatát az alábbi típusok határozzák meg:

Spontán tanulás:

- A gyermek megfigyelve, utánozva mintát követ;
- Tapasztalatait sajátosan dolgozza fel;
- Sokféle eszközzel gyakorol műveleteket, szerepeket, szabályokat sajátít el.

Helyhez kötött tanulás:

- A gyermekek gondolkodása cselekvésbe ágyazva fejlődik;
- A felismert problémához önállóan keresik a megoldást, ezekhez a feladatokat is látják és képesek azt másokkal megosztani;
- A megoldási lehetőségeket variálják, sokféleképpen gyakorolják.

Átlagostól eltérő tanulás:

- Amelyben azok a gyerekek vesznek részt, akik fejlesztésre szorulnak, vagy fejlődésükben meghaladják a velük egykorú társaikat, így másfajta foglalkoztatást igényelnek.
- A sajátos eszközökkel, speciális nevelési eljárásokkal és szervezeti formák között a megfelelően képzett szakemberek és gyermekek közössége segíti ezt a fajta munkát.
- A gyermekek a sokszínű tevékenységek biztosítása mellett az egész nap során szerezhetnek tapasztalatokat, vagyis tanulhatnak, ami nem azonos a valamit kötelezően megtanul fogalmával. A tanulás játékba integrálódik, ami két területre osztható: spontán és szervezett tanulási tevékenységre.

A spontán tanulás kialakulásához elegendő egy eszköz vagy tárgy, amely a gyermeket a meglévő tapasztalat felidézésére, a játék eljátszására készíti. A spontán játék szervezetté is alakulhat, ami egyúttal kezdeményezési alapul szolgálhat az óvodapedagógus számára. A nap során jelen van a szervezett tanulás is, amit kötetlen formában tudatosan kezdeményez és vezet az óvodapedagógus. Az eredményesség akkor tettenérhető, ha egy adott témakör kifejtését több irányból tesszük tapasztalhatóvá.

Ez a tanulási forma feltételezi a nagyfokú gyermekismeretet, empátiát, hitelességet, megismerve fejlesztés tudatosságát s a széleskörű tájékozottságot.

Az óvodapedagógus feladatai:

A játékba integrált tanulás folyamatában a gyerekek differenciáltan reagálhassanak a körülöttük történetekre.

Teremtse meg:

- A játék objektív és szubjektív feltételeit;
- Az egyéni szükségletek, adottságok, képességek kibontakoztatásának lehetőségeit;
- Választható műveletek, szerepek, szabályok viselkedésformáló értékrendjét;
- A gyermekek érzelmi-akaratú életének megnyilvánulási lehetőségeit;
- Szociális-érvényesülés lehetőségeit, mintáit.
- Személyre szabott pozitív értékeléssel a gyermeki személyiség kibontakozásának lehetőségeit.

A tevékenységek és műveltségi területek koncentrációja a játékba integrált foglalkozások tartalma a nat-beli műveltségi területek szerinti felosztást követi.

A kötetlen foglalkozási keretek között az óvodai játékba ágyazottan, játékos formában az alábbi felosztást alkalmazzuk:

- Anyanyelv-irodalom
- Környező világ megismerése
- Komplex művészeti nevelés: ének-zene-tánc-vizuális nevelés
- Testnevelés

Miskolci Integrált Óvodai Intézmény
INŠTITÚCIA INTEGROVANÝ METERSKÝCH ŠKÔL V MIŠKOVCI

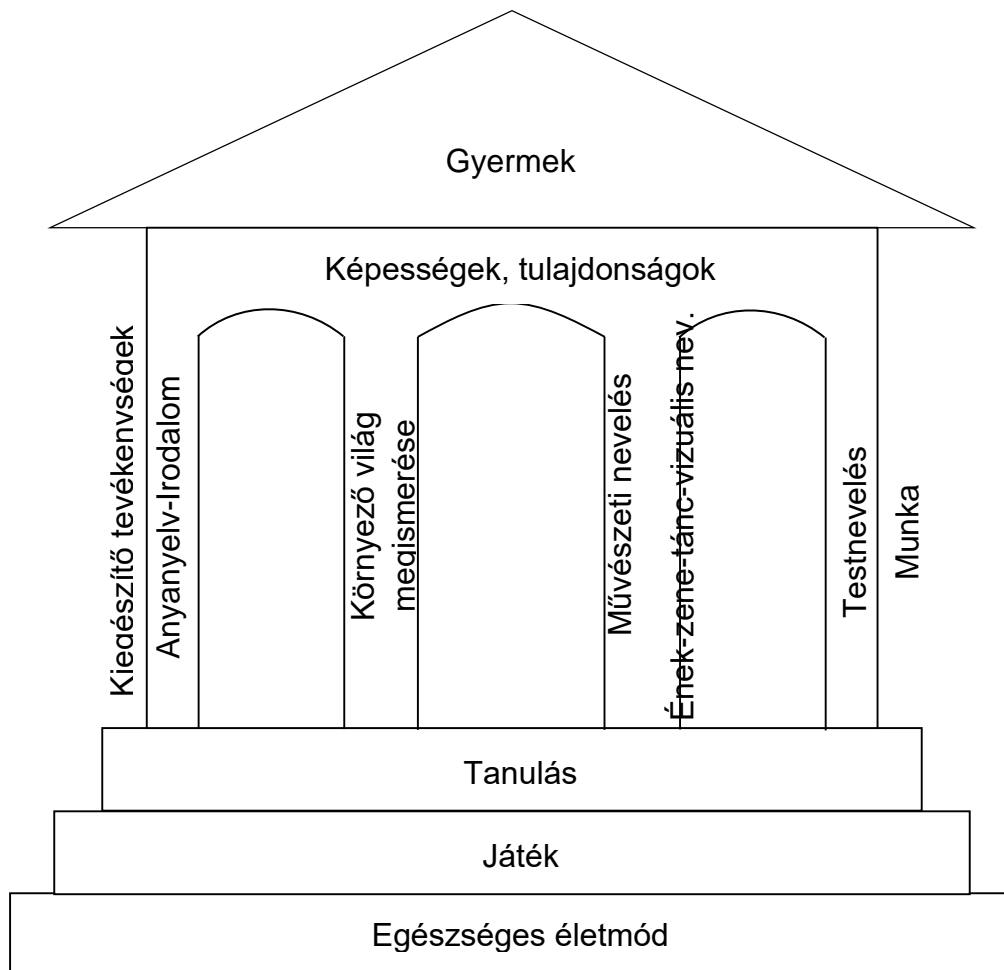
3534 Miskolc Batsányi János u. 2.

Telefon, fax: 46-533-400, 533-401.

Adószám: 15766115-2-05; OM azonosító: 028572

E-mail: miovi.vezetoseg@miovi.hu; miovi.elelmezes@miovi.hu; miovi.titkarsag@miovi.hu

Honlap:www.miovi.hu

Műveltségi területek, foglalkozási tárgyak

Anyanyelv-irodalom

Célunk: belső igény kialakítása, az anyanyelvi és irodalmi élmények befogadására, amely segíti a gyermekeket a külvilág és az emberi belső világ érzelmi viszonylatainak megismerésében.

A fejlesztés tartalma:

Az óvoda a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára építve biztosítson sokszínű tevékenységet, miközben tapasztalatot szerezhet a természeti és társas környezetről.

Az anyanyelvi nevelés szerves része az óvodai élet minden mozzanatának. A nevelés alapja a szeretetteljes, nyugodt szóbeli közlést motiváló légkör, amelyben a beszéd és a gondolkodás jól ötvöződik a mozgással.

A folyamatosság keretei lehetőséget biztosítanak a korai beszédhibák felismerésére, a nyelvi kommunikációs készségek iskolai beváláshoz szükséges megfelelő szintű elérésére.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Tudatosan megtervezi az anyanyelvi nevelés valamennyi műveltségi területét.
- Megteremti átfogó feladatait, az oldott, jól motivált, beszélhető, a közlésre elég időt biztosító helyzeteket.
- Biztosítja mindazon lehetőségeket, ami során megtapasztalják, hogy egy kérdésre sokszínű válaszadás lehetséges.
- Segítse és erősítse a gyerekek beszédkapcsolatait, kommunikációját, nonverbális kifejezéseit.
- Legyen fogadókész azokra a tájnyelvi szókapcsolatokra, amelyeket a gyerekek beszédükben használnak.
- Fejlessze beszédét, s ügyeljen arra, hogy a beszéde legyen természetes, jól érthető, szemléletes, képszerű és modellértékű az utánzásához.
- Adjon lehetőséget, hogy beszéde példa legyen, segítse a gyermekek kommunikációs készségeinek alakulását, miközben ismerje fel mindazon nyelvi rendellenességeket, melyek korrigálhatók vagy szakirányú fejlesztést igényelnek.

Irodalom

A fejlesztés tartalma:

Az irodalmi nevelés fontos eszköze, módszere és egyik szervezeti formája az anyanyelvi nevelésnek, mely érzelmi biztonságot nyújt a gyermekek számára. Az irodalmi nevelés az anyanyelvi kultúra megalapozását szolgálja.

Az irodalmi művek tartalma alakítja világméjüket, erkölcsi és esztétikai értéket közvetít. Színesíti a gyermekek lelkivilágát és életkörülményeit.

Az irodalmi nevelés tartalmazza azokat a népi hagyományokat, amelyek az ünnepnapokat hagyománytartalommal teszik teljesebbé.

Az irodalom műveltségi területeket integráló szerepét hangsúlyozva naponta kezdeményezünk mikro-makro csoportos mese-vershallgatást, mondókázást.

Az óvodapedagógus feladata:

- Biztosítsa a mindennapos meséléshez, mesehallgatáshoz szükséges intim feltételeket, az ehhez kapcsolódó csoportbeli hagyományok meghagyásával (mesepárna, gyertya).
- A napi mesélés megszervezésével biztosítja, hogy a gyerekek a régi és új benyomásokat befogadják, feldolgozzák.
- Az egyszerűbb mesefordulatokat tartalmazó történetekkel vezesse a gyerekek figyelmét a teljesebb mesevilág felé.
- Nyelvi fordulatokkal, ritmikus ismételtetésekkel, képi világ összekapcsolásával tegye a mesehallgatást örömforrássá.
- A bábjáték és a drámajáték eszközkészletének biztosításával, a pedagógiai vezetéssel segítse a párbeszédesebb cselekvés, a minél teljesebb érzelmi kiteljesedés megvalósulását.
- Az irodalmi anyag igényes kiválasztása, bensőséges kapcsolat kialakítása segítse elő az élmények belsővé válását és feldolgozását.

A fejlődés jellemzője az óvodáskor végére:

Kialakulnak és megszilárdulnak az irodalmi élményekhez fűződő szokások. Megjelenik a gyerekeknél az elbeszélések iránti érdeklődés és a saját mese létrehozásának igénye. Kedvelt tevékenységüké válik a bábozás-dramatizálás, vers és mesemondás, -hallgatás. Érdeklődnek a betűk és az iskola iránt.

Környezeti nevelés

A külső világ megismerésének színtere az a természeti-társadalmi valóság, mely sokféle információt hordoz, melynek felfedezése során olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek segítik eligazodni a gyermeket az őt körülvevő világban.

Célunk: természetet, környezetet védő-óvó, szerető gyermek nevelése. A körülöttünk lévő világ felfedezése során pozitív érzelmi viszony kialakítása a természethez, az emberi alkotásokhoz, miközben megtanulja a gyermek az értékek védelmét, értékek megőrzését.

A fejlesztés tartalma:

Kiemelt jelentőségű a természet, az élővilág szeretetére és a környezetvédelemre nevelés. A gyermekekkel közösen dolgozzuk fel az élő és élettelen világot, miközben megismerkednek mindazon szokásokkal, normákkal, hagyományokkal, melyekben élnek.

Ezen a műveltségi területen válik teljessé a koncepcionális alapelemek ötvözhetősége, nem gátolja ezt sem időkeret, sem szervezeti keretforma.

A felnőttek és a gyermekek humanista értékrendjének teljesebbé tétele, az életszervezés életszeretét tükrében.

Fontos, hogy a megtapasztaltak alapján jusson el a gyermek az új és aktuális ismeretekhez. A gyermekek a felnőttekkel együttműködve vesznek részt környezetük alakításában, tisztántartásában. Meglévő hagyományainkat folyamatosan beépítjük óvodai életünkbe, ami teljesebbé, sokszínűbbé teszi az óvodás életet (különböző világnapok).

A témafeldolgozás alapját az évszakok képezik:

- Témalebontás, rész témákra és tárgykörökre (társadalmi, természeti megfigyelések);
- Gyűjtőmunka, amely motivál (különböző anyagok, eszközök, jelenségek);
- Élményen alapuló tapasztalatszerzés lehetőségének biztosítása spontán vagy szervezeten;
- A rész téma időrendi, mennyiségi feldolgozása;
- Témakapcsolási lehetőségek elemzése a környezetismeret tárgyán belül és más foglalkozási tárgyakhoz;
- Feltételteremtés az élménnyé vált tapasztalatok játékba kapcsolására.

Feladataink:

- Sokoldalú lehetőség megteremtése a környezet megismerésére, megtapasztalására, a környezetkultúra és biztonságos életvitel szokásainak alakítására, ismeretszerzésre, majd azok együttes feldolgozására.
- Célszerű a játékba integrált tanulásban környezetismereti témákhoz jól integrálni más műveltségi területek foglalkozási tárgyait. Pl.: tapasztalatok megfogalmazása során a szókincs bővítés.
- Biztosítsa, hogy a gyermekek egyéni érdeklődésük, cselekvő aktivitásuknak, képességeiknek megfelelően vegyenek részt a nevelési folyamatban.
- A témák feldolgozásának szempontjai között alapvető, a gyermekek alapos ismerete, melynek középpontjában az ember és közvetlen környezet áll.
- A kereső, kutató, felfedező tapasztaláshoz szükséges, célszerű, a gyermekek kezdeményezéseit segítő, érdeklődésen alapuló eszközök biztosítása, a gyermekek természetes kíváncsiságának felébresztése és ébrentartása.
- Lehetőséget kell teremteni a gyermek önálló véleményalkotására, döntési képességeinek fejlődésére a kortárs kapcsolatokban, és a környezet alakításában.
- Igényesen szép környezet megteremtése, megtartása.

A fejlődés jellemzője az óvodáskor végére:

Ismerjék, tanulják meg és tudják értékelni a természet szépségét, növény és állatvilágát. Tudatosuljon bennük, hogy mi emberek is a természet részei vagyunk, ezért annak óvása-

védése, szeretet valamennyiünk feladata és felelőssége. Ismerjék és szeressék szülőföldjüket az ott élő embereket, azok hagyományait, szokásait, tárgyi, kulturális értékeit.

Matematika

A külső világ megismerése során matematikai tartalmú ismeretek birtokába jut a gyermek.

Célunk: a bennünket körülvevő világ matematikai összefüggéseinek felfedezése, a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodó játékos formában.

A fejlesztés tartalma:

Az óvodás gyermekek matematikai műveltségtartalma része a környező világról alakuló ismerettárának. A műveltségi területek komplex feldolgozása megnöveli a matematikai nevelés lehetőségeit, teljesebbé teszi a gyermek matematikai szemléletét.

A témafeldolgozás során két szervezeti formában gondolkodunk

- A környezeti téma feldolgozása során tisztázódnak matematikai fogalmak. Térben-síkban való tájékozódás. Mennyiségek összehasonlítása, mérése, matematikai műveletek előkészítése. Sorbarendezés – sorszámolás, válogatás.
- A környezeti téma feldolgozását segíti a kötetlen matematika foglalkozás, mely során felismeri a mennyiségi, alakai, nagyságbeli és téri viszonyokat, alakul ítélőképessége, fejlődik tér-sík és mennyiség szemlélete.

Feladataink:

- A gyermekek matematikai érdeklődésének felkeltése, felismertetése, megtapasztalása.
- Tervezett matematikai fejlesztést és spontán tapasztalatszerzést együtt szervezzen, miközben törekedjen a logikus gondolkodás megalapozására.
- A matematikai kifejezések épüljenek be a gyermekek beszédébe.
- A fokozatosság elvét betartva rendezze a fejlesztés feladatait.
- A nem integrálható matematikai ismereteket szervezett játékok keretében, játékos formában dolgozza fel, miközben a gyermek így, matematikai tapasztalatok birtokába juthat.
- Szervezőmunkájában kapjon helyet a játékidőben integrált matematikai gondolkodás fejlesztése, figyelembe véve az egyéni képességek differenciált fejlesztését.
- A feladatok és az eszközök minden gyerek számára tegyék lehetővé a fejlettség szerinti bekapcsolódást, szabad ki és belépést a matematikai felfedező és problémákat megoldó játéksituációban.

A műveltségtartalom integrált megközelítéséből következően a zenei, az ábrázoló tevékenységnek éppúgy lehet matematikai, környezetismereti tartalma, mint a matematikai játékoknak.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

Térben-időben különböző helyzetekben jól és biztonságosan tudnak tájékozódni. Felismerik az ok-okozati összefüggéseket, s szívesen játszanak matematikai tartalmú játékokat. Biztonsággal végeznek matematikai műveleteket 10-es számkörben. Tudnak szín, forma, nagyság, mennyiség szerint különféle mennyiségeket összehasonlítani.

Művészetek

Ének-zene-tánc

Célunk: hagyományaink megismerése, ápolása, továbbélésének biztosítása, óvodakörnyezetünk hangjainak megfigyeltetése, ismerete s ezáltal zenei érdeklődésük felkeltése, miközben formálódik zenei ízlésük, esztétikai fogékonyságuk. A közös ének-zenei élmények nyújtása során felfedezik a dallam, mozgás szépségét, a közös éneklés örömeit.

A fejlesztés tartalma:

Az ének-zenei tevékenység az óvodapedagógus kezdeményezésére az egész nevelési folyamatot áthatja.

Az ének-zene, a tánc a művészeti nevelés része. A zenei anyanyelv az óvodáskorú gyerekek legbensőbb megnyilvánulása, az érzelmek hordozója, a képzelet előidézője, a kreativitás megmutatkozásának lehetősége.

A zenei nevelés anyagtára átszövi a teljes nevelési folyamatot, miközben más foglalkozási tárgyakban koncentrikusan gyakorlódik. Fontos, hogy a zenei nevelés minél korábban kezdődjön, ami az óvodapedagógus mintaadásán túl feltételezi a tervszerűséget is.

A zenei nevelésben elsőbbsége az emberi hangnak, az éneklésnek van, s ehhez kapcsolódik a természetes mozgás, a formaérzék fejlesztése, a játékos képességfejlesztés. A sokaténeklő, játszó óvodapedagógus mellett a gyermek is zenét szeretővé válik.

A zenei nevelés komplex nevelési egységben az anyanyelvi nevelést, a drámajáték és bábjáték bevezetését, a társas kapcsolatok alakulását, a vizuális nevelés hangulati elemeinek szemléletessé tételét is segíti.

A zenei élmények, hagyományok ápolása során kiemelt szerepet szánunk lajos árpád (megyénk zenepedagógusa) népi gyermekjáték és tánc gyűjteményének.

Feladataink:

- A zenei neveléshez szükséges derűs-barátságos légkör biztosítása.
- A gyermek egyéni fejlettségéhez igazodó zenei anyag gyűjtése.
- A foglalkozások tartalmának, formájának játékosan alapuló megtervezése, a gyerekek sokoldalú zenei fejlesztése. Az egyéni fejlesztés, a kisebb csoportokban történő foglalkoztatás során érvényesítse a differenciálást.

- Változatosan szervezze a szervezett foglalkozásokat, a gyermekek által kezdeményezett alkalmoszerű játékokat és más műveltségi területekhez kapcsolódó zenei feladatokat.
- Többféle motivációval tervezett zenei nevelés adjon lehetőséget, érzelmek kifejezésére, társas érintkezés gyakorlására, a zenei képességek fejlesztésére és zenei ízlésfejlesztésre
- A zenei nevelés anyagának rendezésekor a magyar népdalokat, népi mondókákat, színes dallamvilágú gyermekdalokat válogat a pedagógus. A zenehallgatás anyagtárában klasszikusok és értékes modern zenei alkotások kerülhetnek, a kiválasztásnál figyelembe kell venni a nemzeti, etnikai kisebbségi zenekultúra anyagát is.
- A zenei nevelésben állandó helyet kell, hogy kapjanak a népi és más hangszerek és zeneszerszámok.

A fejlődés jellemzője óvodáskor végére:

Szívesen, érdeklődéssel legyenek képesek zenét hallgatni. Tudjanak különbséget tenni az egyenletes lüktetés, ritmus, a halk-hangos, magas-mély, gyors-lassú között.

A játékos gyermekdalokat képesek legyenek saját maguk által kitalált mozgással kísérni. Tudjanak tisztán, érthető szöveggel énekelni, különböző hangokat biztonsággal felismerni.

Ábrázolás-kézimunka

Vizuális nevelésként szerepel s nem korlátozódik csak az óvodai nevelésre, ugyanakkor a személyiségfejlesztés fontos eszköze.

Célunk: a gyermekek élmény és fantáziavilágának képi szabad önkifejezése.
Elvünk: látni és megláttatni.

A fejlesztés tartalma:

A vizuális nevelés során megismerkednek: a rajzolás, festés, mintázás, téralakítás, különféle anyagokkal való bánásmód változatos technikáival, az ehhez szükséges eszközökkel.

Az ábrázolás és kézimunka magában foglalja a befogadást, megismerést, az alkotást és a gazdag technikai ismereteket. A gyermekek a más műveltségi területeken szerzett tapasztalataikat, ismereteiket próbálják meg hasznosítani.

A képző- és iparművészettel, a filmművészettel való ismerkedés fejleszti a képi látásmódot, és megismerése teljesebbé teszi a kifejezési lehetőségeket, gyarapítja ismeretüket, újszerű anyag és formavilágba vezet.

A felnőtt és gyermek közös tevékenykedése sajátos érzelmi töltést, inspirációt ad a tevékenységhez. A szülők bekapcsolódására sok lehetőség van a környezetalakításban, a különféle népi kismesterségeket folytató felnőttek munkájának bemutatásában.

A csoportszoba külső megjelenésében is tükrözze az évszak sajátosságait, a gyermekek speciális érdeklődését, a játéktevékenység témáinak alakulását.

Feladataink:

- Megismertetni a gyermekeket különböző anyagokkal és a kézimunka technikai alapelemeivel.
- A napi tevékenységek szervezésében kapjon állandó helyet az ábrázolás, kézimunka, barkácsolás. Az eszközök álljanak a gyerekek állandó rendelkezésére, s legyenek elérhetők, vonzóak, alkotásra, cselekvésre ösztönzők, melyek segítik a tehetséges gyermekek felismerését, fejlesztését, tehetségének kibontakoztatását.
- A tervezésnél-szervezésnél gondolja át a pedagógus:
  - › Hogyan differenciál;
  - › Hogyan alapozza, ill. Hogyan építi be a tevékenységbe a gyermekek ötleteit, kezdeményezéseit, alkotásvágyát;
  - › Más műveltség-területekbe hogyan építi be, ill. Azokkal hogyan teheti tartalmasabbá a manuális fejlesztést.
- Teremtsen minél több lehetőséget a vizuális élmény tapasztalat szerzéseire, mely alapjául szolgálhat az önkifejezés elősegítésére, fantáziájuk megjelenítésére.
- Szervezzen minél több alkalmat a felnőtt és a gyermek közös manuális tevékenységeire, ezáltal is fejlesztve a gyermekek szép iránti nyitottságát, esztétikai igényességük alakítását.

A fejlődés jellemzője óvodáskor végére:

A megismert technikai alapelemekkel ki tudják magukat fejteni, elképzeléseiket megjeleníteni. Tudjanak örülni egyéni és közösen készített kompozícióknak. Tudjanak örülni és rácsodálkozni a környező világ csodáira, szépségeire, miközben a látott alkotásokról meg is fogalmazzák véleményüket.

Munkájukban tükröződjék a szín és formagazdagság.

Testnevelés

Az egészséges életmódra nevelés elősegítése érdekében legfontosabb feladat a gyermekek természetes mozgásigényének kielégítése, mozgásfejlesztése.

Célunk: egész életre szóló igény és szeretet kialakítása a mozgás iránt. Testi képességek, mozgáskultúra fejlesztése a személyiség akarati tényezőinek alakítása.

A fejlesztés tartalma:

Az egészségnevelés egyik lehetősége az óvodai testnevelés foglalkozás, mely a mozgásos játékblokkok anatómiai, élettani szempontokat érvényesítő rendszerére épül:

- Torna
- Mozgásos játékok
- Prevenciós gyakorlatok

A testnevelés szervezési formái:

- A szervezett napi testmozgás, mozgásos játékok, és testnevelési játékok
- Kötelező testnevelés foglalkozás, heti 1–2 alkalommal, szervezett formában kötelezően történik. A fokozatosan terhelő gyakorlatanyag egyszerre többféle képességet fejlesztve épül be a személyiségbe.
- A tornaeszközök hatékony, többfunkciós felhasználása az egyéni képességeket is differenciáltan fejleszti.
- A szabad játékban történő mozgásfejlesztési lehetőségek biztosítása.
- A játéktevékenységekhez jól illeszkedő mozgásos játékokkal, a gyakorló és szerepjátékokban adódó mozgásokkal új mozgásformák fejleszthetők, tökéletesíthetők, személyiséget gazdagítók.
- Mozgás közben fejlődik a térészlelés, helyzetfelismerés, egyensúly és ritmusérzék, de megtanulják felismerni képességeik határait, megtapasztalják a veszélyhelyzetet, s megtanulják azok megelőzésének lehetőségeit.

Feladataink:

- A tornának, a játékos mozgásoknak, teremben és szabad levegőn, eszközökkel és anélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján lehetőséget kell biztosítani.
- A 3–6 éves gyermek biológiai és pszichés fejlettségi mutatóira alapozott, a fokozatosság elvét követő, szükséges differenciálással szerkesztett testnevelés, mely igazodik a gyermekek életkori sajátosságaihoz, s az egyéni fejlettségeknek megfelelő tartalmú, szervezeti keretű.
- Többszemponitú differenciálással történő szervezés, miközben figyelnek mind a helyes testtartásra, lábboltozat erősítésére, a gyermekek egyéni fejlesztési szükségleteire.
- Gondos figyelem övezi a foglalkozások gazdag játékkanyaggal történő szervezését, a testmozgások kellő játékoságának biztosítását.
- Ügyelünk a tornaszerek és a testnevelést segítő, motiváló eszközök jó tervezéssel és szervezéssel történő alkalmazására.

Az eltérő szükségletű gyermekek mozgásigényének folyamatos kielégítése a csoportszobában, a tornateremben valamint az előtérben egyaránt biztosított. Ugyancsak biztosítjuk a szabad mozgást az egész évben rendelkezésre álló udvaron, ahol a nagy mozgástér biztosítja a mozgásigényük kielégítését, ugyanakkor fejlesztik testi képességeiket is (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség s egyes szervek teljesítőképessége).

A mozgáskultúra fejlesztése mellett alakul a térben való tájékozódásuk, helyzetfelismerésük, döntéshozó és alkalmazkodó képességük, valamint a személyiségük akarati tényezői.

A testnevelés folyamatában fejlődik beszédértésük, nyelvi kifejezőképességük. A lassú és gyors, a halk és hangos beszéd, a testtel, testrészekkel folytatott párbeszéd a nyelvi kifejező képességet is hatékonyan fejleszti, gyarapítja.

A fejlődés jellemzője óvodáskor végére:

Szeretik, igényükké válik a mozgás, miközben képessé válnak szabályok megértésére, betartására. Mozgásuk összerendezetté válik, növekszik ügyességük, teljesítőkéességük, kitartásuk, tűrőképességük miközben fejlődik mind a tér, mind az idő és tájékozódó képességük.

Mozgástapasztalataik megsokasodnak, melyek hatására biztonsággal eligazodnak a különféle helyzetekben, s helyesen fejlesztően használják a kézi és egyéb tornaeszközöket.

Iii. A nevelési folyamat dokumentálásának módja

A pedagógiai munka ellenőrzési, értékelési koncepciója

Programunk az óvodapedagógusok pedagógiai önállóságára épít, így az ellenőrzési-értékelési rendszer az egyéni nevelői magatartás kialakulását segíti, melynek feltétele az önállóság, a döntés képessége, az önrányítás lehetősége és képessége, szabadság a nevelési cél megvalósításához vezető utak kiválasztásában.

A nevelési célt, feladatot, szervezeti kereteket és formákat a program tartalmazza.

A nevelési feladatok, műveltségterületek tervezése, a feldolgozás ütemezése, a módszerek, eszközök, keretek megválasztása az óvodapedagógusok kötelessége, felelős szabadsága, ami nem jelenthet szabadosságot.

A csoportban folyó nevelő-fejlesztő munkát mindig a gyermekek életkora, személyiségük fejlettsége, egyéni fejlődésük üteme és a csoport összetétele határozza meg.

Az ellenőrzés-értékelés a kölcsönös bizalomra épül s igazodik a sajátos nevelői gyakorlathoz, melynek középpontjában a gyermek és az óvodapedagógus áll. Ennek megfelelően az ellenőrzés:

- Segítség a feltárt problémák megoldásában, szervezési javaslat, közös útkeresés, rávezetés a szükséges változtatásra;
- Megerősítés abban, ami jó;
- Segítség a reális önértékelés kibontakoztatásához, mely alapja lehet a saját teljesítmény kontrollálásának, önellenőrzésének.

Az ellenőrzés módszerei, formái, területei

Az óvoda pedagógiai munkájáért az óvoda vezetője a felelős, tehát az ellenőrzés és értékelés is elsősorban az ő feladata. Az óvodavezető-helyettes pedagógiai-szervezési- működtetési feladatait az szmsz, a belső ellenőrzés rendszerét a belső ellenőrzési szabályzat rögzíti.

Óvodánk ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszere

Óvodánk írásos dokumentumai:

- Az óvodai nevelés országos alapprogramja

- Mályva integráló-differenciáló óvodai program volán humán oktatási és szolgáltató rt., bp. 1998.
- Az intézményvezető éves pedagógiai, működési terve tartalmazza: a helyi nevelési program fő pedagógiai, aktuális szervezési és tanügyigazgatási, ellenőrzési feladatait.
Munkaközösségek terve
adott téma-, és tárgykörben végzünk feltáró, elemző, kiemelt pedagógiai megfigyeléseket.
Gyermekcsoport nevelési, tevékenységi programja.
Szokás-szabály, nevelési és tevékenységi rendszer tervezése-szervezése (negyedévenkénti bontásban) értékelése.
Egyéni fejlődés, fejlesztés dokumentuma csoportonként.
- A gyermekek egyéni fejlettségét feltáró, differenciált fejlesztést szolgáló fejlesztési napló s az egyénre szabott, egyéni fejlesztést tartalmazó dosszié. Mindkét dokumentáció mobil fejlesztési anyagokat is tartalmaz és naprakészen tükrözi a gyermekek fejlettségének mutatóit.
- Felvételi és mulasztási napló
Személyi adatokról s az óvodában biztosított szolgáltatások igénybevételéről tájékoztat.

Az ellenőrzés módszere mindig egyénenként differenciált.

A megfigyelések, elemzések, értékelések objektivitása biztosíték az eredmények pontos megítélésében.

A közös konzultáció — melyre a nyitottság, empátia, tolerancia a jellemző — az értékelés tudomásulvételét, elfogadni tudását erősítik, mely elvezet a tudatos önmegfigyelésig, az önkontroll kialakulásához, az önértékelés és az önképzés igényéhez.

Az ellenőrzés területei:

- Pedagógiai dokumentumok (éves-negyedéves tervező-szervező-értékelő munka ellenőrzése, elemzése, a gyermekek fejlesztési naplója)
- Pedagógiai gyakorlat elemzése, értékelése, ellenőrzése
- Elméleti felkészültség (beszámolók)
- Gyermek fejlődése (megfigyelések, eredmények, fejlesztési napló összevetése)
- Nevelési stílusra, légkörre, attitűdre, szabály-szokásrendszerre

Az óvodapedagógus értékelései gyermekenként:

- Az egész év során folyamatosan figyelemmel kísérjük a gyermek fejlődését, esetleges lemaradását. Az egyéni képességfejlesztésnek mindenhol érvényesülnie kell. Minden

óvodapedagógusnak naprakész információval kell rendelkeznie arról, hogy melyik gyermeket miben kell fejleszteni, hogy önmagához képest a leoptimálisabban fejlődjék.

A megfigyelés területei: motoros, szenzoros, verbális, illetve szociális fejlődésében.

A tevékenységek különböző jellemzőiben:

- › A gyermek beilleszkedésében;
- › Kapcsolatteremtésében;
- › Szabályokban-instrukciókban;
- › Megismerési folyamatokban;
- › Érzelmi állapotokban;
- › Akarati jellemzőkben;
- › Etikai értékrendek kialakításában;
- › Tevékenységek képességfejlesztő, magatartásformáló minőségében.

Követelmények az óvodapedagógusok számára:

- Valamennyi óvodába járó gyermeket az óvodai nevelés 2–3–4 éves folyamatában egyénenként, differenciált fejlesztéssel az iskolai tanulásra alkalmas, önálló személyiséggé nevelje.
- Elvárásait az egyén képességeihez viszonyítva fogalmazza meg és az eredményeket is ennek megfelelően várja el. Figyelje a gyermek fejlődési ütemét, ahhoz igazodva tervezze fejlesztő feladatait és juttassa el a gyermeket önmagához mért magasabb fejlettségi szintre.

A helyi nevelési program ellenőrzése értékelése:

A program bevalásának vizsgálatában az óvodavezető irányításával valamennyi óvodapedagógus részt vesz. Az értékelést segítheti felkérésre az országos szakértői névjegyzékben szereplő országos szakértő, vagy szaktanácsadó.

Az értékelés szempontjai:

- A programbevezetés előtti feltételrendszer vizsgálata
- A bevezetést követő első nevelési év végén átfogó értékelés
- Milyen pedagógiai eredményeket hozott a program
- Megerősítés vagy a változtatás iránti igényt jeleznek az óvoda-felhasználók
- A bevezetést követő harmadik évben a kimenet oldaláról vizsgáljuk az óvodai nevelési folyamatot, melynek során választ kapunk nevelőmunkánk sikerességéről, az esetleges változtatás szükségességéről.

Az értékelés célja:

Nevelőmunkánk minőségerősítő hatékonyságának javítása, ön- és továbbképzésünk tudatosan célirányos fejlesztése.

Iv. Az óvoda szervezeti és működési rendje

Az óvodai élet megszervezése során törekszünk a személyi állandóságra, az érzelmi biztonságra.

- A nevelőmunkát — a törvényeknek megfelelően — gyermekcsoportonként két főiskolai oklevéllel rendelkező óvodapedagógus látja el, csoportonként egy szakképzett dajka segítségével.

Hangsúlyos az óvodapedagógus személyisége, demokratikus nevelői stílusa, érzékenysége, a kapcsolatteremtésben nyitottsága.

- A csoportok osztatlanok, aholis a 3–7 éves korú gyermekek együtt nevelődnek. Valamennyi csoportban folyamatos a napirend, mely rugalmas időkereteivel igazodik a gyermekek különböző fejlődési üteméhez.
- A csoportok összetételét a jelentkező gyermekek életkora, neme szerint alakítjuk. A csoportok nyitottak, s biztosított az átjárhatóság mind az épületben, mind az udvaron.

Tárgyi feltételek

Az óvoda épületének belső berendezése otthonos környezetet, meleg, családi légkört biztosít, ahol a berendezési tárgyak többnyire természetes anyagból készültek. Törekszünk a színek, formák harmóniájára, az esztétikai igény belsővé válására.

Az udvar felszereltsége kiegészítésre szorul. Olyan feltételrendszer megvalósításán fáradozunk, ami segíti a gyermekek sokirányú mozgásfejlesztését, az önálló sportszer gyakorlások révén pedig fejlődnek a kis és nagymozgások. A játékeszközök is a gyermekek tevékenységéhez, fejlődéséhez igazodók. A technikai fejlődés velejárójaként biztosítjuk mindazon technikai eszközöket, lexikonokat, melyek a gyerekek látókörét bővítik.

Az óvoda működési rendje, az életrend megszervezése

Az óvoda működését az óvodai munkarend és a házirendben foglaltak biztosítják. Az óvoda munkarendjét a vezető készíti a törvényi előírások alapján a szülők igényeinek és a fenntartó rendelkezéseinek figyelembe vételével. A házirendet a szülők és az óvodapedagógusok közösen készítik.

- A munkarendet úgy alakítjuk, hogy az egész nap folyamán megfelelő létszámú dolgozó legyen a gyermekek körüli szervezési, nevelési feladatok ellátására. A nyitva tartás idejére a gyerekek felügyeletét és ellátását az óvoda dolgozóinak lépcsőzetes munkakezdése és befejezése teszi lehetővé.

- A házirend tartalmazza a szülők (mint az óvodás gyermek képviselőjének) jogait és kötelességeit az óvodai életrenddel-munkarenddel kapcsolatban.
- A hetirend kialakítása az óvodapedagógus felelős szabadsága, figyelembe véve a csoport igényeihez való rugalmas alkalmazkodást, valamint a többi csoporttal való együttműködés összhangját.
- A napirendet folyamatos életszervezés jellemzi, amely a játékban keret és színtere az integrált tevékenységeknek, foglalkozásoknak, egészséges életmódra nevelés folyamatának.

Óvodai életrendünk — ahol nevelési célok és feladatok valósulnak meg — elképzelhetetlen tudatos tervező, szervező, ellenőrző, értékelő munka nélkül.

Az óvoda kapcsolatrendszere

Óvoda és család

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ehhez nélkülözhetetlen a különféle szociokulturális háttérű családokkal a differenciált és árnyalt kapcsolattartás, mely folyamatban az óvoda nyitott és kezdeményező.

A családhoz közeledés változatos formáinál erőteljesen hangsúlyozzuk a család elsődlegesen meghatározó és énerősítő funkcióját.

A kapcsolattartás formái:

- Ismerkedő, tájékozódó látogatás az óvodában.
- Szülővel közösen történő differenciált beszoktatás.
- Igény szerint ismerkedés az óvoda programjával, az óvodában folyó nevelőmunkával.
- Családlátogatások, fogadóórák.
- Szülői értekezletek, hirdetőtáblák aktuális nevelési-pedagógiai információi.
- Nyílt nap, nyílt hét feltételeinek megteremtése.
- Játékdélutánok, színes szabadidős programok.
- Az óvoda hagyományos ünnepeiben való aktív részvétel biztosítása.

A különféle kapcsolattartási formák, azok módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz, szükségletekhez.

Az óvodában dolgozó pedagógusok és egyéb alkalmazottak szakmai felkészültsége, munka iránti elkötelezettsége, felelősségtudata jelenti a garanciát a legcélravezetőbb együttműködési formák megtalálásához, sikeres alkalmazásához.

Óvoda és iskola

Célunk: óvodánk vonzáskörzetében megtalálható iskolák sokfélék (9 iskola). Az eddig kialakított folyamatos, szakmai kapcsolat megtartására törekszünk. Visszajelzéseik

alapján gyermekeink megfelelnek az iskolai elvárásoknak. Célzott és pedagógiailag megalapozott a kapcsolatunk a 21-es iskola olvasóosztályával, miután programunk felvállalja mind az integrálás, mind a differenciálás, mind a specializált nevelés egységét a támogató környezettel szorosán együttműködve.

Feladataink: az óvodában folyó nevelőmunkával való folyamatos ismerkedés. A környező iskolák pedagógiai elvárásait is szem előtt tartva rendszeres szakmai konzultációk, közös gyermekprogramok, iskolalátogatások szervezése.

Élő a kapcsolatunk az óvodába lépést megelőző, bölcsődei ellátást biztosító szervezetekkel, és a Fülöp József úti nevelőotthonnal, mint társintézménnyel valamint a kulturális és közművelődési intézményekkel:

- Ady Endre művelődési ház
- Petőfi Sándor ifjúsági és gyermekkönyvtár rendezvényein alkalomszerűen veszünk részt
- Csodamalom bábszínház
- Nemzeti színház
- Múzeumok, képtárak, kiállítások, különféle gyűjteményes kiállítások

Szakmai szervezetek

A Hajdúböszörményi Wargha István Pedagógiai Főiskolával több évtizedes a szakmai kapcsolatunk. Évek óta számosan itt szerzik meg letöltendő szakmai gyakorlat után gyakorlati államvizsgájukat.

Közel 15 éves a Budapesti Mályva téri Óvodával, mint az eredeti programot kidolgozó intézménnyel, de kapcsolatot tartunk a Mindi-Óvodai Programot választó óvodákkal is; kicseréljük tapasztalatainkat, gyakorlati bemutatókkal is segítjük e program népszerűsítését.

A nevelést szolgáló speciális kapcsolataink:

- Nevelési tanácsadó intézet
- Tanulási képességeket vizsgáló áthelyező bizottság
- Családsegítő szolgálat

Egyéb kapcsolataink:

- A fenntartó Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata
- Megyei Pedagógiai és Közművelődési Intézet
- Selyemréti Általános Iskola és Városi Pedagógiai Intézet
- Egészségvédelem